

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมให้องค์กรเอกชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภค
ชื่อผู้เขียน : นายวรราช เกษเมธีการุณ
ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา : 2541

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขวัญชัย สันตสว่าง ประธานกรรมการ
2. อาจารย์ อธิพิณ ศรีเสาวลักษณ์
3. นาย มณู คุปตะวานิช

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดความเป็นมาของการรวมตัวของผู้บริโภคบทบาทขององค์กรเอกชนในการคุ้มครองผู้บริโภคและมาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมให้องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภค

จากการศึกษาวิจัยพบว่าองค์กรเอกชนในประเทศไทยที่ดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคยังมีบทบาทไม่โดดเด่น แม้รัฐจะมีนโยบายมุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริโภครวมตัวกันจัดตั้งเป็นองค์กรเพื่อมีบทบาทในการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของผู้บริโภค และ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มีบทบัญญัติซึ่งเป็นช่องทางให้องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการคุ้มครองผู้บริโภค ด้วยการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และให้สิทธิและอำนาจขององค์กรเอกชนฟ้องคดีแทนผู้บริโภค แต่บทบัญญัติดังกล่าวยังไม่เอื้อต่อการดำเนินงานขององค์กรเอกชน กล่าวคือ ในส่วนที่เกี่ยวกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกฎหมายไม่ได้กำหนดที่มา จำนวนสัดส่วน และการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ชัดเจน ทำให้องค์กรเอกชนที่ดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคไม่ค่อยมีโอกาสได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ในส่วนที่เกี่ยวกับการฟ้องคดี กฎหมายจำกัดเฉพาะองค์กรเอกชนในรูปสมาคมเท่านั้นที่มีสิทธิและอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภค ในการดำเนินคดีของ

สมาคมยังคงอาศัยหลักกฎหมายทั่วไป ซึ่งสมาคมมีภาระต้องพิสูจน์ความผิดของผู้ประกอบธุรกิจ จึงเป็นภาระหนักแก่สมาคมทั้งยังต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายสูงอีกด้วย

ผู้เขียนจึงเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค 2522 ดังนี้

1. กำหนด จำนวนสัดส่วน คุณสมบัติ ที่มา หลักเกณฑ์ในการสรรหาหรือคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง รวมทั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ให้ชัดเจน โดยให้มีผู้แทนจากองค์กรเอกชนร่วมเป็นกรรมการด้วย
2. แก้ไข พระราชบัญญัติ คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มาตรา 40 ให้องค์กรเอกชนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายและมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภค มีสิทธิและอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภค
3. กำหนดให้การฟ้องคดีตามมาตรา 40 ได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม
4. นำหลักความรับผิดชอบหรือความรับผิดชอบที่ปราศจากความผิดมาใช้ โดยมีข้อยกเว้นบางกรณี
5. กำหนดให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจใกล้เคียงในด้านความเสียหายก่อนนำคดีขึ้นสู่ศาล
6. จัดตั้งกองทุนผู้บริโภคขึ้น เพื่อ สนับสนุนด้านงบประมาณแก่องค์กรเอกชน
7. จัดตั้งคณะกรรมการผู้แทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการที่เสนอแนะดังกล่าวจะทำให้องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองผู้บริโภคมีความเข้มแข็ง และเป็นมาตรการส่งเสริมให้องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้การคุ้มครองผู้บริโภคมีประสิทธิภาพ และเป็นการผ่อนภาระในการคุ้มครองผู้บริโภคของรัฐด้วย